

Árva vára

A Felvidék legmerészebb építésű vára, az Árva folyó feletti függőleges sziklabércen magasodó Árva vára, 400 éve változatlan formában őrzi a Lengyelországba tartó fő útvonalat. A történelmi Magyarország északi határán épült sásfészek az ország egyik legnépszerűbb látnivalója.

A vár története

A tatárjárás idején gyengének bizonyuló favár helyére épült a XIII. század közepén, feltehetőleg templomos lovagok által. IV. Béla királyi váraként már felleg- és középső várrésszel rendelkezik. Eredetileg román, majd gótikus stílusú, a század végén kerül Csák Máté birtokába, ezután Károly Róbert birtokadományaként több gazdát is cserél. Vármegyei székhelyként a következő időszakban jelentősége határvédő erősségként jelenik meg. Lengyel uralkodók és kalandorok bevehetetlen ellenfele egészen 1441-ig, ekkor kaparintja kézbe Komorowski Péter rablólovag, aki 25 esztendeig fosztogatja és tartja falai közül rettegésben az egész környéket. Mátyás király vet ennek véget, aki a gróf várait sorra visszafoglalva 8000 Ft-ért egyezik ki Árva várának visszavételéről – érdekes adalék, hogy a falait védő harcedzett védők a későbbi fekete sereg alapját jelentették királyunk számára.

Corvin János és a Szapolyaiak igazgatása után a sziklavár meghatározó tulajdonosa a XVI. században a Thurzók. Fényes korszaka kezdődik ekkor, roppant uradalmainak köszönhetően széleskörű újjáépítések során reneszánsz stílusban pompázik, mai külsejét 1611-re éri el. A Thurzók kihalása után nemcsak a hanyagság rontja állagát, de egy 1800-as hatalmas tűzvész hasznavehetetlenné is teszi. Több nekirugaszkodás történik a helyreállítását illetően, a várat egészen 1920-ig lakják, utolsó tulajdonosai az Erdődy és a Pálffy család. Igazán hatékony munka azonban csak a II. Világháború után történik. Állami tulajdonként a karbantartási és rekonstrukciós munkák révén szépen gondozott nemzeti emlékhellyé vált.

A vár látogatása

A szabálytalan alaprajzú, belső tornyos várak csoportjába tartozó árvai vár tulajdonképpen három szinten emelkedik. A Thurzók idejében, a XVI. század második felében kiépült alsó vár, mely urainak, később az uradalmi tiszteknek adott otthont, ma kerek tornyában a levéltárt őrzi, melynek értékes része Thurzó György nádor és fia családi dokumentációja. A vár belső termeit, tornyait, bástyáit a csak szlovák nyelven vezetett túra keretében látogathatjuk.

A már a XIX. században a falak közé költöző Árvai Múzeum különböző kiállításai, őszintén szólva nem túl érdekesítőek, itt kapott helyet a természettudományi gyűjtemény is: a környéken honos állatok preparátumai, gazdag ornitológiai tárlat, ásvány és erdészeti tárgykörű ritkaságok. A történelmi kiállítás a várkomplexum és tulajdonosai történetét mutatja be, főként a környékbeli kastélyokból gyűjtött többnyire XVIII.-XIX. századi bútorokkal berendezett termekben. A felső szinteken kisebb néprajzi kiállítás mutatja be a helyi folklórt.

Az alsó vár alatti kápolna a Thurzó-család sírboltja, melyben megcsodálható a családfő carrarai márványból faragott életnagyságú szobra. Szlovákia egyik legjelentősebb reneszánsz kegyemléke ez (1616). A vár legmagasabb tornyából, 112 méterrel a folyószint fölött, káprázatos kilátás nyílik. A vár kútja 91 m mélyre nyúlik bele a sziklába.

Az utóbbi időkben egyre népszerűbbek a színpadi előadások kísértetek megjelenítésével, ami az éjszakai várlátogatás keretében kap helyet a főszezonban.

Gyakorlati tudnivalók: <http://www.oravskemuzeum.sk/>